

Vestsjællands
Amt
en del af Europa

REGIONERNES FÆLLESSKAB

**AMTSBORGMESTER
SØREN ERIKSEN**

Denne pjece giver en oversigt over Den Europæiske Unions strukturfonde og eksempler på, hvad de indtil nu har betydet for den regionale udvikling i Vestsjællands Amt.

EU's regionaludvikling vil i de kommende år blive udformet i et tættere samspil med de regionale og kommunale myndigheder.

Et nyoprettet Regionsudvalg med 189 repræsentanter fra de 12 EU-lande vil fremover direkte kunne drøfte regionernes problemer med EU-myndighederne, og det er der god grund til at gøre.

Mange europæere i den erhvervsaktive alder står uden arbejde. Mest bekymrende er nok, at de unges vej fra skole til arbejdsliv i dag er svær og tung. Selv om nogle regioner blomstrer, står andre i stampe eller sygner hen. Der er behov for en særlig indsats for at bevare de nuværende jobs i Europa og skabe nye.

Forskellene mellem de rige og fattige dele af Europa er fortsat store. Velfærden skal udvikles i hele Europa, i modsat fald vil vi opleve øgede sociale spændinger og folkevandringer.

EU forsøger med sin regionalpolitik at hjælpe regionerne i de tolv medlemslande. Solidariteten betyder, at det er de fattigste regioner, der må have størst hjælp. Men også i Danmark drager amter og kommuner fordel af EU's regionalpolitik.

Strukturfondene i EU er med til at fremme de nødvendige investeringer i veje, miljø og energi - og i den vigtigste "kapital" af alle: mennesker. Mange europæere bliver nødt til at gå ind i nye erhverv eller fag. Uddannelse og efteruddannelser skal bl.a. åbne døren til nye muligheder.

Det nyoprettede Regionsudvalg giver regionerne - også danske amter og kommuner - bedre muligheder for at blive hørt i det ny Europa.

**JENS NYMAND
CHRISTENSEN
EUROPA-KOMMISSIONEN
REPRÆSENTATION
I DANMARK**

AMTERNE OG REGIONAL- UDVIKLING I EU

EU har næsten helt fra sin spæde start arbejdet på at mindske ulighederne mellem rige og fattige medlemslande og regioner i Europa. En egentlig "egnsudviklingsstøtte" blev indført i løbet af 1970'erne og 1980'erne.

Det centrale i EU's regionalpolitik er strukturfondene. Edinburgh-topmødet i 1992 besluttede at øge midlerne kraftigt frem til 1999.

Amterne, København og Frederiksberg får støtte fra strukturfondene. Denne pjeces fortæller om strukturfondene og nogle af de danske projekter, som har fået støtte.

Store uligheder

Udgangspunktet for EU's strukturfonde er, at der er store uligheder - ikke blot mellem de 12 medlemslande, men også inden for de enkelte lande.

I de 10 regioner, der er hårdest ramt af arbejdsløshed - især områder i Spanien og Syditalien - er mere end 20 ud af 100 arbejdsløse. I de 10 regioner, hvor arbejdsløsheden er lavest, er kun 2 eller 3 ud af 100 arbejdsløse.

Indbyggerne i de 10 mest tilbagestående regioner - især regioner i Grækenland og Portugal - tjener kun en tredjedel af gennemsnittet i de 10 mest udviklede regioner.

I perioden 1994-1999 er der afsat over 1000 mia. kr - først og fremmest til udvikling af EU's tilbagestående områder. Dæmning i Andalusien, Spanien.

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

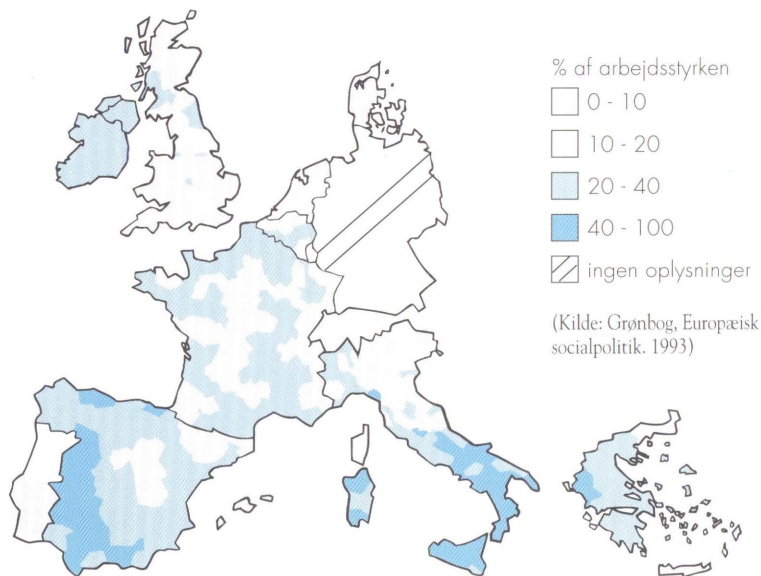

Ungdomsarbejdsløshed i EU-landene

Strukturfondene

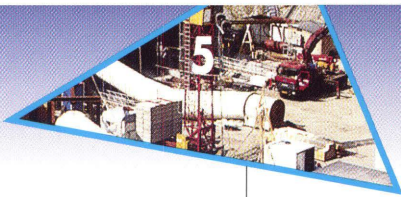
Med Tyskland som den eneste undtagelse er der større arbejdsløshed blandt unge under 25 år end blandt ældre i alle EU-landene. Det gælder især de mindst udviklede områder.

Målene med de enkelte strukturfonde kan ses i nedenstående oversigt. For at et projekt kan opnå støtte fra fondene, skal det altså opfylde et af disse mål. Støtten kommer fra: Regionalfonden, Socialfonden og Landbrugsfonden.

Oversigt over de tre strukturfonde (se tabel side 15).

Mål	Hjælp til:	Regional fond	Socialfond	Landbrugsfond
1.	Fattige områder	■	■	■
2.	Områder i industriel tilbagegang	■	■	
3.	Bekæmpelse af langtidsløshed og støtte til unge arbejdsløse		■	
4.	Omskoling og efteruddannelse		■	
5.	Landbrug/fiskeri a. Strukturomlægning i landbrug og fiskeri b. landdistrikter	■	■	■

Ingen fattige områder i Danmark

Strukturfondene skal navnlig hjælpe de fattigste områder i de 12 EU-lande, og det bruges 2/3 af midlerne i strukturfondene til. Pengene går især til de tilbagestående regioner: Grækenland, Portugal, Irland, Spanien (undtagen Madrid og den nordlige del af landet) og Syditalien.

For Danmark gælder det om at bruge den økonomiske aktivitet, som strukturfondene skaber i andre dele af EU, til også at skabe vækst i Danmark. En stor del af midlerne til de fattigste lande er øremærket til miljø, veje og energi. Det er områder, som amter, kommuner og danske virksomheder har mange erfaringer med.

De lokale myndigheder i Danmark har desuden tradition for et direkte samarbejde med andre regioner - f.eks. gennem venskabsaftaler eller internationale netværk. Derfor kan danske amter og kommuner få støtte fra strukturfondene ved at indgå i et samarbejde med de fattige områder. Samarbejdet kan f.eks. dreje sig om at bruge dansk viden om, hvordan man renser spildevand eller fjerner kemikalier i forurennet jord.

Danske virksomheder kan desuden få del i midlerne ved at deltage i licitationer, ved at samarbejde med lokale virksomheder eller ved at oprette datterselskaber i de fattigste regioner.

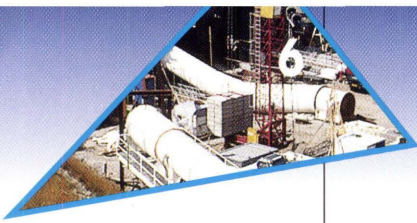
Det danske udenrigsministerium har udstationeret konsulenter i de lande, der modtager størst støtte for at lette interesserede danske virksomheders adgang til ordrer på leverancer.

*I perioden 1994-99
går ca. 100 mia. kr
til udvikling af
landdistrikterne.*

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Områder i industriel tilbagegang

Store industrivirksomheder er i de senere år lukket rundt om i EU-landene - f.eks. kulminer, stålvalseværker eller skibsværfter. Omkring 54 mio. af de 340 mio. indbyggere i de 12 EU-lande bor i regioner, der er ramt af industrilukninger og massefyringer.

Også danske amter og kommuner oplever arbejdsløshed, fordi store nøglevirksomheder lukker eller indskrænker. Det har bl.a. været tilfældet med to skibsværfter. Derfor får 16 kommuner i Nordjyllands Amt og ni kommuner i Storstrøms Amt EU-støtte.

Fremover vil EU bruge strukturfondene til at hjælpe nogle af de regioner, hvor beskæftigelsen mindskes inden for fiskeri. Fiskerierhvervet er ofte koncentreret i regioner, hvor der kun er få muligheder for andet arbejde.

Hjælp til svage grupper

EU ønsker at gøre det nemmere for en række grupper at komme ud på arbejdsmarkedet. Alle danske amter, København og Frederiksberg får EU-støtte til projekter, der kan få langtidsledige og unge arbejdsløse i arbejde.

EU lægger fra 1994 vægt på en særlig opgave: omskoling og efteruddannelse. Det gælder især for personer, som trues af arbejdsløshed. Der skal sættes ind så tidligt, at fyringer undgås. Her vil også danske amter og kommuner kunne regne med EU-støtte til deres borgere i de kommende år.

Projekterne for de langtidsledige er rettet mod personer over 25 år, som har været arbejdsløse i mere end et år.

I de dårligst stillede regioner kan kvinder gennem EU-programmet "NOW" få hjælp til at komme i beskæftigelse. Kvinderne får f.eks. mulighed for at tage en erhvervsuddannelse eller for at starte egen virksomhed.

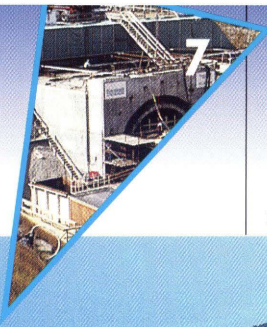
Et andet eksempel er "Horizon"-programmet, der skal forbedre handicappedes vej til arbejdsmarkedet. Støtten går bl.a. til handicappedes uddannelse og oprettelse af små og mellemstore virksomheder.

Udvikling i landdistrikterne

17 mio. europæere i EU lever i landdistrikter, der trues af affolkning. Bevaring og udvikling af landdistrikter er et vigtigt mål for EU. I Danmark støttes en lang række landkommuner i Sønderjyllands, Ringkjøbing, Viborg og Nordjyllands Amter. Bornholms Amt, Samsø, Mors, Ærø, Læsø, Langeland og 27 små øer får også hjælp.

LUFTFOTO: JAN KOFOD WINTHER

Følgende danske øer får tilskud fra EU:

Agersø, Aksø, Anholt, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Langeland, Lyø, Læsø, Mandø, Mors, Nekselø, Omø, Orø, Samsø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Ærø, Aarø.

Fra 1994-99 udgør de samlede EU-midler til strukturfondene ca. 1.200 mia. kr. Det svarer i gennemsnit til ca. 200 mia. kr. om året - eller samme beløb, som der kan bygges godt 10 Storebæltsbroer for.

STRUKTURFONDENE I DE KOMMENDE ÅR

De fleste penge fra strukturfondene går til Irland og de sydeuropæiske lande. Midlerne i den nyoprettede Samhørighedsfond, der fra 1994 støtter projekter om miljø, veje m.v. går udelukkende til Spanien, Portugal, Grækenland og Irland. Fondenes hovedmål er da også at udligne forskellene mellem de rige og fattige lande i EU. (Se budgetopstilling side 15).

Betingelser for støtte

Der er flere betingelser for støtte fra EU's strukturfonde.

EU's penge skal supplere de penge, som staten, amter og kommuner i forvejen betaler. EU-støtten må ikke træde i stedet for det enkelte lands egen støtte.

Princippet om nærhed betyder, at det er de enkelte lande, amterne og kommunerne - og ikke EU - der afgør, hvor der er størst behov for at sætte aktiviteter og udviklingsprogrammer i gang.

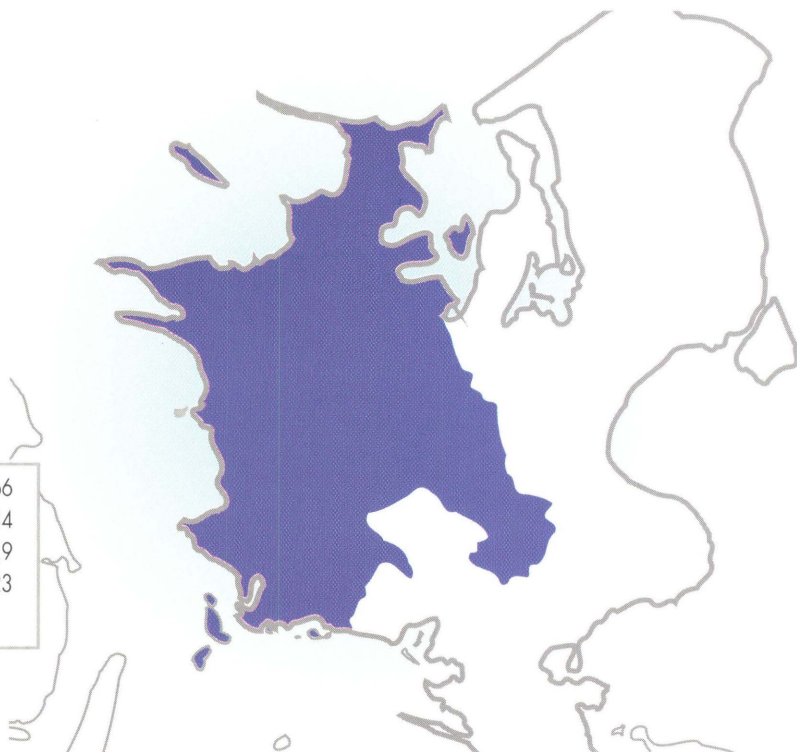
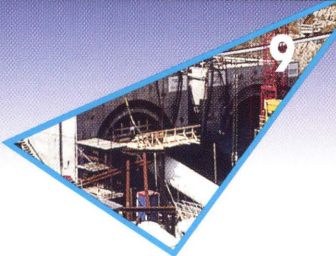
Amter og kommuner skal være med i alle faser af et projekt. Den praktiske administration af midlerne ligger i stor udstrækning i amterne, Københavns og Frederiksberg Kommuner. Den regionale administration er med til at sikre, at programmerne udformes efter de lokale behov. Amtet, kommunerne, arbejdsmarkedets parter, Arbejdsformidlingen og uddannelsesinstitutionerne går sammen om at lave planer, der både sigter mod udvikling og øget beskæftigelse.

Irland og de sydeuropæiske lande modtager flest penge fra EU's strukturfonde. Her genopføres en kanal i Nordirland, der forbinder Shannon-floden med store sø-områder.

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Indbyggere:	287.266
Driftsbudget (mia. kr.)	3,134
Ledige i pct.:	12,9
Kommuner:	23
(1993-tal)	

Vestsjællands Amt ligger centralt placeret i forhold til hovedstadsområdet, og med den faste forbindelse over Storebælt bliver der nem adgang til ikke kun det øvrige Danmark, men også sydpå til Europa.

Amtet dækker et areal, der svarer til 7 pct. af hele Danmark, og befolkningen udgør 5,5 pct af hele Danmarks.

Landbruget har indtil nu været det vigtigste erhverv i Vestsjælland, og derfor er der opstået flere moderne virksomheder, der bruger landbrugets produkter som grundlag for en videre forarbejdning. Amtet er domineret af mange små og mellemstore virksomheder. Den største beskæftigelse findes inden for serviceerhverv, men også fremstilling og bygge- og anlægsbranchen spiller en væsentlig rolle for regionens erhvervsliv.

Erhvervsudviklingen i Vestsjælland har ligesom i resten af landet været stagnerende. Arbejdsløsheden i amtet er lidt højere end landsgennemsnittet, og ledigheden er størst i regionens nordlige kommuner. Vestsjælland har få uddannelsesinstitutioner med højere uddannelser.

Det betyder, at amtet har en arbejdsstyrke, der i gennemsnit har et lavere uddannelsesnivea end i det øvrige Danmark, og der er mangel på specialister.

Trods en veludviklet infrastruktur med motorveje, dybvandshavne og tæt til Københavns Lufthavn i Kastrup har det vist sig vanskeligt at tiltrække nye, større virksomheder, som kan medvirke til at ændre denne udvikling.

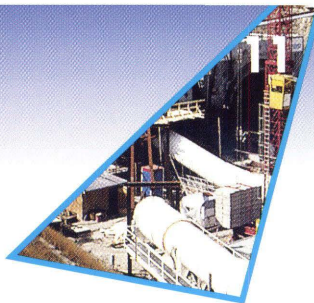
Disse forhold har understreget behovet for lokale og regionale erhvervs- og beskæftigelsesfremmende aktiviteter. Amtet har derfor i samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder igangsat nye initiativer for at skabe en ny, positiv udvikling i regionen. Det sker bl.a. ved at tilbyde erhvervslivet rådgivning, ved at starte regionale erhvervsudviklingsprogrammer og ved at samarbejde med andre regioner i Europa.

FOTO: LEVERET AF AMTET

EKSEMPLER PÅ EU-STØTTEDE PROJEKTER

"LEADER"-programmet
(erhvervs­mæssig udvikling
af landdistrikterne) støtter
bl.a. Orø-kontoret.

FOTO: THORKILD JENSEN

Amtet er allerede involveret i tværregionalt europæisk samarbejde - f.eks. er erhvervscenteret BC-net konsulent. Vestsjælland er også med i EURADA og EGLEI, to interesseorganisationer for henholdsvis den regionale erhvervsfremme og den regionale beskæftigelsesfremme i EU. Amtets erhvervscenter er også med i EU-programmet LEDA, som beskæftiger sig med lokale og regionale myndigheders rolle, når områder med industriel tilbagegang skal gennem en nødvendig omstillingsproces.

Vestsjælland er observatør i Europaregion Pomerania, der er et formaliseret samarbejde med Vorpommeren i det østlige Tyskland og Szezecin-regionen i Polen. Amtet samarbejder også med Sörmland Län i Sverige, bl.a. med henblik på at få virksomheder i begge regioner til at samarbejde.

Gennem de seneste tre år har amtet årligt fået tilskud på 15 mio. kr. fra EU's Socialfond. For disse midler er der startet 80 projekter til fremme af beskæftigelsesmulighederne for unge ledige og langtidsledige. Projekterne sørger også for en uddannelsesmæssig opkvalificering.

Projekterne, der støttes af socialfonden, medvirker også til fremme af udviklingen inden for miljø- og turistområdet.

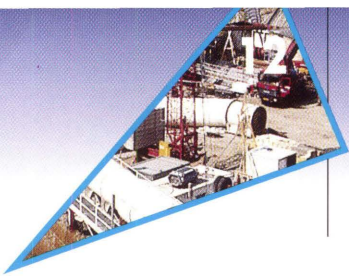

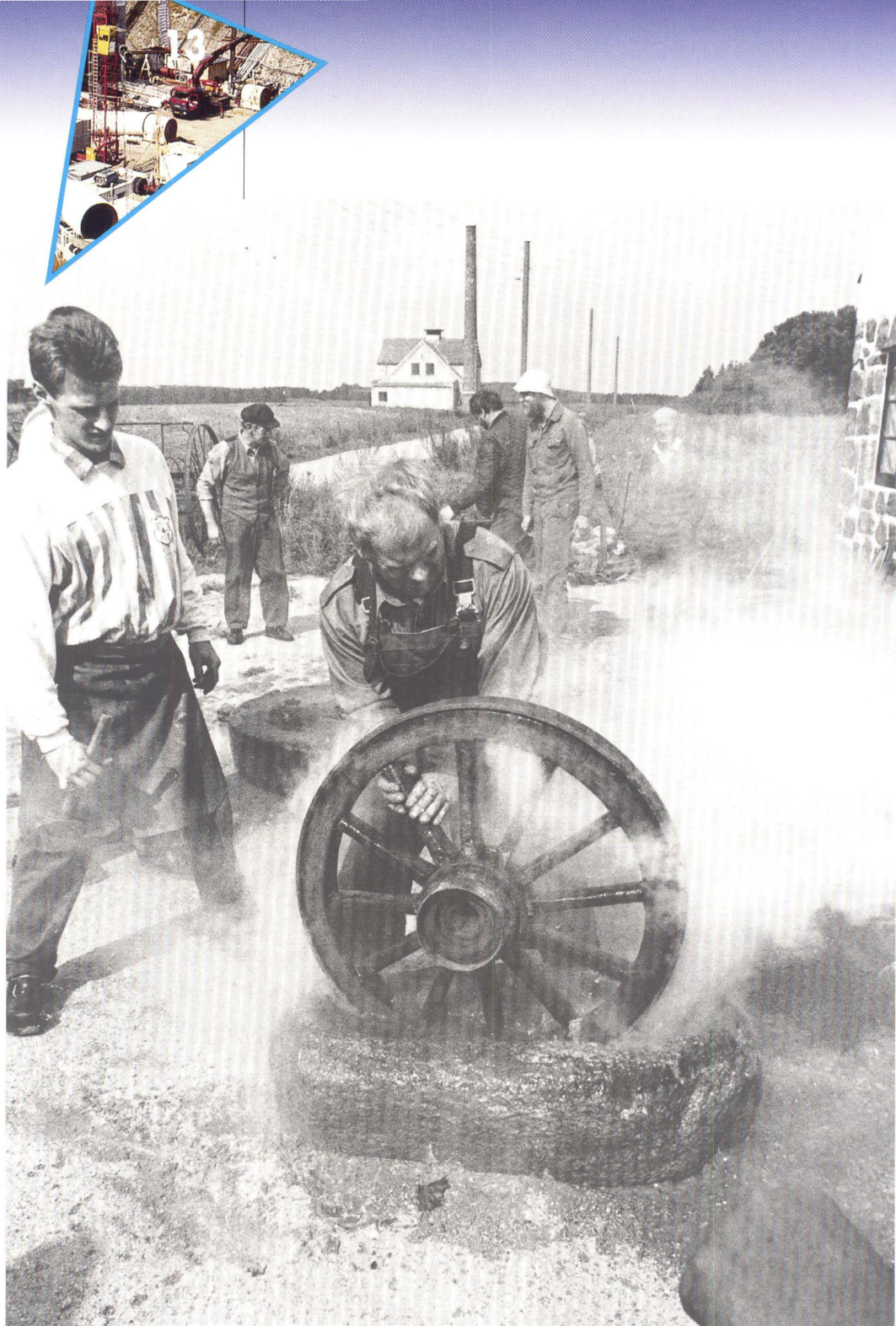
FOTO: LEVERET AF AMTET

*Andelslandsbyen og
Økomuseet Nyvang.*

I Holbæk er der ydet støtte til udvikling af et museum: Andelslandsbyen med andelsbevægelsen som tema. I Landsbymuseet er der opført bl.a. et mejeri og en smedje, og 20 deltagere har herigennem fået en uddannelse inden for håndværksfag og turisme. Det giver dem mulighed for ansættelse på museet eller som håndværker. Projektet udføres i samarbejde mellem produktionsskolen og uddannelsesinstitutioner i området. EU-tilskud: 600.000 kr.

14 ledige kvinder har deltaget i en otte måneders uddannelse som "Service- og miljøassistent", hvor vægten lægges på særlige vanskelige rengøringsopgaver. Projektet er udviklet i samarbejde mellem Kvindeligt Arbejderforbund, AMU-centret og en lokal virksomhed, der er specialiseret inden for avanceret rengøring. Deltagerne i uddannelsesprojektet har gode muligheder for at få ansættelse i virksomheden, som er i ekspansion og har haft svært ved at få kvalificeret arbejdskraft. EU's socialfond har ydet 450.000 kr. til projektet.

Smedjen i Andelslandsbyen.

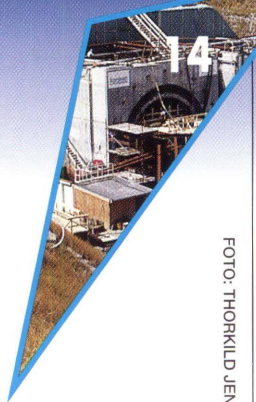

FOTO: THORKILD JENSEN

Ungdomsvæksthuset i Slagelse har fået EU-støtte til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger.

“Ungdomsvæksthus” er et projekt for unge ledige, psykisk handicappede, der over et kursusforløb på fem måneder trænes til at fortsætte i uddannelse eller på arbejdsmarkedet. Foreløbig har otte unge deltaget i projektet, der gennemføres i samarbejde mellem AOF, kommuner, uddannelsesinstitutioner og virksomheder i lokalområdet. EU-tilskud 275.000 kr.

Amtsrådsforeningen i Danmark
Landemærket 10,
Postbox 1144, 1010 København K
Telefon 33 91 21 61
Telefax 33 11 21 15

Vestsjællands Amt
Alleen 15
4180 Sorø
Telefon 53 63 25 33

Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark
Østergade 61, Postbox 144, 1004 København K
Telefon 33 14 41 40
Telefax 33 11 12 03

STRUKTURFONDENE 1994-1999

FORDELING AF EU'S STRUKTURFONDSBEVILLINGER. 1994-1999. HELE EU

		i ECU	i Kr. (1 ECU = 7,50 kr.)
Mål 1.	Strukturtilpasning i tilbagestående områder.	96,346 mia.	722,6 mia.
Mål 2.	Omstilling i de regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang.	15,316 mia.	144,9 mia.
Mål 3. og 4.	Bekæmpelse af langtidsløshed og fremme af den erhvervs-mæssige integrering af unge og personer, som er udsat for udelukkelse fra arbejdsmarkedet.	15,840 mia.	118,8 mia.
Mål 5a.	Tilpasning af landbrugs- og fiskeristrukturerne.	6,143 mia.	46,1 mia.
Mål 5b.	Landdistrikternes udvikling.	6,296 mia.	47,2 mia.
	Til overgangs- og innovationsforanstaltninger.	1,530 mia.	11,5 mia.
	Ialt	141,471 mia.	1.061,1 mia.

VEJLEDENDE FORDELING MELLEML MEDLEMSSTATERNES. DANMARK.

Mål 2..	1994-1996	56 mio.	420 mio.
Mål 3 og 4.	1994-1999	301 mio.	2.250 mio.
Mål 5b.	1994-1999	54 mio.	405 mio.

BEFOLKNING I DE STØTTEBERETTIGEDE OMRÅDER. (Grækenland, Irland og Portugal er fuldt støtteberettigede under mål 1.)

		B	DK	D	E	F	I	L	NL	UK	EU ialt
Mål 2	i 1000 indbyggere	14000	440	7000	7900	14600	6300	130	2600	17700	58100
1994-1996	i % af den samlede befolkning	14,0	8,8	8,8	20,3	25,9	10,8	34,2	17,3	31,0	16,8
Mål 5b	i 1000 indbyggere	448	360	7725	1731	9759	4827	30	800	2841	28523
1994-1999	i % af den samlede befolkning	4,5	7	9,6	4,4	17,3	8,4	7,8	5,4	4,9	8,2

BEVILLINGER FOR STRUKTURFONDENE. (I MIO. ECU).

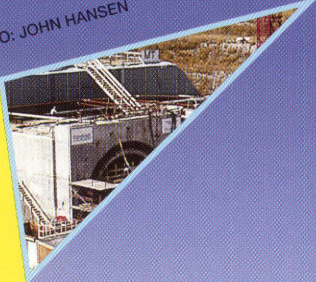
	B	DK	D	GR	E	F	IRL	I	L	NL	P	UK	EU ialt
Mål 1 1994-99	730	-	13640	13980	26300	2190	5620	14860	-	150	13980	2360	x
Mål 2 1994-96	160	56	733	-	1130	1765	-	684	7	300	-	2142	x
Mål 3 og 4 1994-99 (1)	465	301	1942	-	1843	3203	-	1715	23	1079	-	3377	x
Mål 5b 1994-99	77	54	1227	-	664	2238	-	901	6	150	-	817	x

1) Eksklusiv de beleb, der er afsat til mål 1-regionerne.

Der er tale om en vejledende fordeling mellem medlemsstaterne, og den gælder støtterammerne for mål 1-4 og 5b.

FORSIDEFOTO: JOHN HANSEN

Udgivet af
Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark

i samarbejde med
Amterne i Danmark,
Københavns og Frederiksberg Kommuner

Maj 1994